

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 201/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. N., štátneho príslušníka Iránskej islamskej republiky, zastúpeného euroadvokátom JUDr. L. M., Česká republika, ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 4 a čl. 33 Dohovoru o právnom postavení utečencov, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sža/21/2012 z 24. októbra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. N. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. januára 2013 doručená sťažnosť A. N., štátneho príslušníka Iránskej islamskej republiky (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 4 a čl. 33 Dohovoru o právnom postavení utečencov (ďalej

len „dohovor o postavení utečencov“, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sža/21/2012 z 24. októbra 2012 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ zhrnul svoju sťažnosť do dvoch bodov. V nich okrem iného uvádza:

«V prvej časti svojho návrhu podáva sťažovateľ sťažnosť na podstatnú procesnú vadu konania ohľadom postupu súdu pri ustanovení tlmočníka.

Po tom, ako sťažovateľ podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu Migračného úradu MV SR, Krajský súd Bratislava ustanovil sťažovateľovi na odporúčanie Migračného úradu MV SR tlmočníka v jazyku perzskom, ktorým bol pán Ing. Z. M. Sťažovateľ však s daným tlmočníkom nemal v minulosti dobré skúsenosti a preto po zahájení ústneho pojednávania na Krajskom súde v Bratislave dňa 13. júna 2012, ktorý mal rozhodnúť o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Migračného úradu č.k. MU-554-47/PO-Ž-2011 z 20. februára 2012, vzniesol voči osobe tlmočníka námietku. Uviedol, že keď pán M. tlmočil pohovor na Migračnom úrade MV SR, komunikácia s ním počas interview bola komplikovaná, čo sa okrem iného prejavilo tým, že sa navzájom nerozumeli a že do zápisnice neboli zapísané všetky skutočnosti, ktoré ako žiadateľ o azyl uviedol.

Krajský súd však námietke žiadateľa vyhláseným uznesením nevyhovel. Obavy sťažovateľa sa naplnili, keď v priebehu pojednávania došlo k opakovaným situáciám, v ktorých sa sťažovateľ a tlmočník vzájomne nerozumeli, sťažovateľ musel svoje vyjadrenia viackrát opakovať, meniť ich formuláciu a napokon neboli do zápisnice zaznamenané tie časti, ktoré sťažovateľ považoval za kľúčové podklady pre rozhodovanie súdu.

Sťažovateľ dáva zároveň Ústavnému súdu SR do pozornosti skutočnosť, že negatívny dojem z takto odtlmočeného pojednávania nenadobudol iba on sám, ale čo považuje za rovnako závažné, priznal ho aj sám tlmočník, pán M. Po skončení pojednávania vyhlásil, že sa necíti byť spôsobilý tlmočiť pojednávanie s manželkou sťažovateľa pani P. Z. v obdobnej veci, ktoré sudca Krajského súdu v Bratislave JUDr. L. Š. vytýčil ako nasledujúce pojednávanie v ten istý deň. V dôsledku toho bol sudca nútený pojednávanie odročiť. Uskutočnilo sa až dňa 5. septembra 2012, pričom bol prizvaný iný tlmočník.

Sťažovateľ v tejto súvislosti upriamuje pozornosť Ústavného súdu SR na fakt, že pán Ing. Z. M. nie je zapísaný v zozname súdnych tlmočníkov a prekladateľov vedenom

Ministerstvom vnútra SR. Rovnako neabsolvoval odbornú skúšku, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre výkon činnosti súdneho tlmočníka. Sťažovateľ má za to, že tieto skutočnosti potvrdzujú opodstatnenosť obáv z nedostatočnej odbornej spôsobilosti tlmočníka Ing. Z. M., ktorá bola v jeho neprospech.

Sťažovateľ poukazuje na viaceré súdne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorých štrasburské orgány ochrany práva konštatovali, že účastníci konania majú právo na tlmočníka zodpovedajúcej kvality a v prípade odôvodnenej sťažnosti musí štát ustanoviť iného tlmočníka. ...

V druhej časti svojho návrhu poukazuje sťažovateľ na skutočnosť, že ako Migračný úrad MV SR, ani Krajský súd Bratislava, resp. Najvyšší súd SR nevzali pri posudzovaní opodstatnenosti predmetnej žiadosti o azyl do úvahy fakt, že potenciálny konvertita sa nestáva kresťanom až formálnym aktom krstu, ale že k zmene náboženského presvedčenia dochádza u jednotlivca postupne, spravidla v priebehu istého času, ktorý predchádza samotnému krstu. Rozhodujúcou skutočnosťou tak nie je krst, ale vnútorné stotožnenie sa s novoprijatým náboženstvom, ktoré sa prejaví zmenou hodnotového zamerania jednotlivca, čo sa spravidla odzrkadlí správaním na verejnosti. Krst konvertitu, ktorý nasleduje po splnení vopred určených podmienok, je len vonkajším vyjadrením tejto zmeny, symbolom oddanosti novej duchovnej autorite.

Sťažovateľ svoje tvrdenie opiera o nepopierateľný fakt, že tak, ako kresťanský krst bežne vykonávaný cirkvami registrovanými na území Slovenskej republiky na maloletých deťoch z nich ešte nerobí kresťanov aktívne vyznávajúcich a praktizujúcich učenie cirkvi v súkromí a na verejnosti, ani absencia krstu nie je prekážkou v tom, aby jednotlivец vyznával a aktívne praktizoval učenie cirkvi na verejnosti a uplatňoval tak právo zakotvené v článku 24 Ústavy SR, že „každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru buď sám, buď spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, náboženskými úkonmi, zachovávaním obradov alebo zúčastňovať sa na jeho vyučovaní“.

Sťažovateľ má preto za to, že rozhodujúcou skutočnosťou pre posudzovanie jeho žiadosti o udelenie azylu, resp. poskytnutie doplnkovej ochrany, nemal byť jeho krst, ale stav, keď sa vnútorne i navonok rozišiel s islamským náboženstvom, prestal sa stotožňovať s jeho vieroukou, rešpektovať jeho požiadavky, vykonávať jeho obrady a tým sa považovať za moslima, a keď začal vo svojom živote prijímať kresťanskú vierouku, pravidelne sa

zúčastňovať na kresťanských bohoslužbách, praktizovať kresťanské učenie a slobodne šíriť svoju novoprijatú vieru na verejnosti. Tieto činnosti sťažovateľ vykonával už pred svojim krstom, teda aj v čase, keď dňa 22. novembra 2011 v zariadení Migračného úradu MV SR – v záchytnom tábore v H., podal vyhlásenie cudzinca, čím sa podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle v platnom znení začalo konanie o udelení azylu, teda pred svojím krstom. V priebehu konania o azyle sťažovateľ od začiatku vypovedal o svojich kontaktoch s príslušníkmi Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike. Pravidelnú účasť sťažovateľa na bohoslužbách a evanjelizačnej činnosti Jehovových svedkov potvrdila aj samotná náboženská spoločnosť listom, ktorý zaslala na požiadanie Migračnému úradu MV SR a tvorí súčasť spisu.

Sťažovateľ dáva Ústavnému súdu SR do pozornosti úryvok z aktuálnej správy Ministerstva zahraničných vecí Spojených štátov amerických publikovanej na internetovej stránke ministerstva pod názvom „International Religious Freedom Report for 2011“ (Medzinárodná správa o stave náboženských slobôd za rok 2011 strana 8). Podľa tejto správy „sa náboženská sloboda v Iráne ďalej zhoršovala. Väznenie, týranie, zastrasovanie a diskriminácia na základe náboženstva pokračovali celý rok. Kresťanský duchovný J. N. zostáva vo väzení a hrozí mu trest smrti za praktizovanie svojej viery. Odsudzujúce rozsudky nad siedmimi vodcami baháistickej viery boli predĺžené na pôvodných 20 rokov po tom, ako boli v roku 2010 skrátené na 10 rokov. Vláda zatkla týchto sedem vodcov v roku 2009 za údajnú „špionáž pre Izrael, hanenie náboženských svätostí a propagandu proti Islamskej republike“. Vláda vytvárala atmosféru strachu pre takmer všetky nešiiitské náboženské skupiny, predovšetkým Baháistov, ale aj sufijských moslimov, protestanských kresťanov, židov, sunitov a Zoroastriánov. Šiiti, ktorí nezdieľajú oficiálny náboženský postoj vlády, čelia tiež týraniam a zastrasovaniu“.

V tejto súvislosti sťažovateľ tlmočil Migračnému úradu MV SR, ako aj Krajskému súdu Bratislava a Najvyššiemu súdu SR, svoje dôvodné obavy slobodu, bezpečnosť, zdravie a život seba a svojej rodiny v prípade, že by sa po zamietnutí žiadosti o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky musel vrátiť do vlasti, pričom by ďalej v súlade so svojím svedomím a náboženským presvedčením praktizoval svoju novonadobudnutú kresťanskú vieru. Sťažovateľ poukazuje na to, že pri posudzovaní vyššie uvedených rizík by iránske úrady ako rozhodujúcu skutočnosť nebrali fakt, či by

v tom čase bol alebo nebol kresťanským konvertitom, ale jeho správanie ovplyvnené kresťanskou vieroukou, v ktorom bol už v tom čase pevne odhodlaný pokračovať, ktoré nie je v Iráne tolerované a za ktoré by mu hrozili zo strany iránskych úradov tie najtvrdšie postihy.

Sťažovateľ má za to, že tak Migračný úrad MV SR svojim rozhodnutím MU-554-47/PO-Ž-2011 z 20. februára 2012 o zamietnutí žiadosti o udelenie azylu, ako aj Najvyšší súd SR v konaní č.k. 10Sža/21/2012 o odvolaní proti rozsudku Krajského súdu Bratislava (č.k. 9Saz/22/2012 z 13. júna 2012), v ktorom potvrdil platnosť prvostupňového rozsudku, porušili jeho práva garantované v článkoch 4 a 33 Ženevskej konvencie, ako aj v ustanovení § 8 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle v platnom znení, podľa ktorého „ministerstvo udelí azyl žiadateľovi, ktorý má v štáte, ktorého je štátnym občanom, opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov..., a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu“ a tým, ho nepriamo vystavili opodstatnenej hrozbe náboženského prenasledovania po návrate do domovskej krajiny.»

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Rozsudkom Najvyššieho súdu SR 24. októbra 2012, sp. zn. 10Sža/21/2012 bolo porušené právo na sťažovateľa na:

- spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru,*
- súdnu ochranu podľa článku 36 ods. 1 Listiny a článku 46 ods. 1 Ústavy SR,*
- minimálne také zaobchádzanie s utečencami v oblasti náboženskej slobody ako so svojimi občanmi podľa článku 4 Dohovoru o právnom postavení utečencov*
- ochranu pred hrozbou náboženského prenasledovania podľa čl. 33 Dohovoru o právnom postavení utečencov.*

II. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. októbra 2012, sp. zn. 10Sža/21/2012, sa zrušuje.

III. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.500,-eur, ktoré je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť do rúk sťažovateľa do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

IV. Sťažovateľovi sa podľa advokátskej tarify priznávajú náklady právneho zastupovania, ktoré je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil

sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

V zmysle čl. 4 dohovoru o postavení utečencov zmluvné štáty sa zaväzujú zaobchádzať s utečencami žijúcimi na ich území aspoň takým spôsobom, ako zaobchádzajú so svojimi občanmi v otázkach, ktoré sa týkajú náboženskej slobody, ako aj slobody náboženskej výchovy ich detí, a podľa čl. 33 dohovoru o postavení utečencov žiadny zmluvný štát nevyhostí utečenca akýmkoľvek spôsobom alebo ho nevráti na hranice území, na ktorých by jeho život alebo jeho osobná sloboda boli ohrozené z dôvodov jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov.

Podľa čl. 33 ods. 2 dohovoru o postavení utečencov výhody tohto ustanovenia však nemôže požadovať utečenec, ktorého odôvodnene možno považovať za nebezpečného pre bezpečnosť štátu, v ktorom sa nachádza, alebo ktorý po tom, čo bol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného z osobitne závažného trestného činu, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto štátu.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že jej podstatou je námietka sťažovateľa, že

1. mu v jeho právnej veci bol ustanovený tlmočník, podľa jeho názoru nezodpovedajúcej kvality, a

2. námietka, že konajúce súdy nezohľadnili pri posudzovaní jeho žiadosti názor, že potenciálny konvertita sa nestáva kresťanom až formálnym aktom krstu, ale že k zmene náboženského presvedčenia dochádza u jednotlivca postupne, spravidla v priebehu istého času, ktorý predchádza samotnému krstu.

Týmto postupom mali byť porušené jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 4 a čl. 33 dohovoru o postavení utečencov a čl. 36 ods. 1 listiny.

III.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže

ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

V zmysle už uvedeného ústavný súd preskúmal rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sža/21/2012 z 24. októbra 2012.

Z citovaného vyplýva, že v prvej časti sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

V tejto súvislosti považuje ústavný súd za kľúčové uviesť, že spravodlivým prerokovaním veci (spravodlivým súdnym konaním vo veci) je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd bez ohľadu na ich formuláciu danú konkrétnou právnou úpravou.

Ústavné právo na súdnu ochranu uvedené v čl. 46 ústavy neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom (II. ÚS 4/94).

Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sža/21/2012 vyplýva, že „Podľa §19a ods. 1 písm. a) zákona o azyle ministerstvo posúdi každú žiadosť o udelenie azylu jednotlivu a zohľadní pritom všetky dôležité skutočnosti týkajúce sa krajiny pôvodu žiadateľa v čase rozhodovania o žiadosti o udelenie azylu vrátane právnych predpisov krajiny pôvodu a spôsobu, akým sa uplatňujú.

Z uvedených ustanovení jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností vyplýva nielen povinnosť ministerstva posúdiť každú žiadosť o udelenie azylu jednotlivu i vo vzájomnom súhrne hodnotiac všetky dôležité skutočnosti týkajúce sa krajiny pôvodu žiadateľa v čase rozhodovania o žiadosti o udelenie azylu vrátane právnych predpisov krajiny pôvodu

a spôsobu, akým sa uplatňujú, avšak je zrejmé, a to z doslovného znenia § 19a ods. 1 azylového zákona, že ide o postup najmä v konaní o udelenie, či neudelenie azylu.

Odvolací súd stotožňuje sa a odkazujúc na podrobné a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktoré podrobne rozoberá dôvody, pre ktoré považoval nielen krajský, ale i najvyšší súd, preskúmané rozhodnutie Migračného úradu za zákonné a správne.

Podľa § 8 zákona o azyle musia byť splnené všetky v tomto ustanovení obsiahnuté podmienky (t.j.; 1/ opodstatnenosť obáv, 2/ obavy, 3/ prenasledovanie, 4/ dôvody prenasledovania – rasa, národnosť, náboženstvo, zastávanie určitých politických názorov, príslušnosť k určitej sociálnej skupine). Navrhovateľ nesplnil tieto podmienky pre dôvody uvedené v napadnutom rozsudku.

Výtka týkajúca sa tlmočníka nie je podstatnou vadou konania, ktorá by bránila výkonu spravodlivosti, pretože ako v konaní pred správnym orgánom, tak v konaní pred súdom bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že navrhovateľovi v súvislosti s prechodom na inú vieru nehrozilo v čase vydania napadnutého rozhodnutia žiadne prenasledovanie, či dokonca mučenie, útrapy alebo iné, i vážnejšie príkorie. Svedčia o tom predovšetkým jeho časté vycestovania z Iránu a naspäť bez podstatnejších prekážok, pri súčasnej vedomosti iránskych úradov o jeho prechode alebo minimálne záujme o inú vieru. Krajský súd to podrobne rozobral v odôvodnení v časti týkajúcej sa námietky navrhovateľa týkajúcej sa konvertovania na vieru Svedkov Jehovových.

Krajský súd presvedčivo vysvetlil aj ďalšie dôvody, pre ktoré považoval napadnuté rozhodnutie odporcu za zákonné a správne. Na ne Najvyšší súd Slovenskej republiky odkazuje v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.“

Z administratívneho spisu aj ústavný súd zistil, že sťažovateľ v správnom konaní mal aj iného tlmočníka, ktorého podanou sťažnosťou správnosť tlmočenia namietal (dr. K.), okrem toho mal zástupkyňu, ktorá v správnom konaní hájila jeho záujmy a dbala na správnosť konania (dr. K. zo Slovenskej humanitnej rady). Ani v jednom prípade však

ich postup pri obrane svojich práv nenamietal. Pokiaľ mu bol za tlmočníka určený Ing. M., z administratívneho spisu vôbec nevyplýva, žeby v správnom konaní namietal jeho činnosť ako prekladateľa, čo tiež potvrdzoval svojím podpisom strán v administratívnom spise. Pokiaľ by mal teda sťažovateľ voči určenému tlmočníkovi skutočné výhrady, tieto mohol uplatniť námietkou v administratívnom konaní, čo však neurobil. Z uvedeného vyplýva, ako to uzatvorili aj všeobecné sudy, že jeho námietka smerujúca proti správnosti prekladu tlmočníkom bola zrejme účelová.

Skutočnosť, že sa sudy vysporiadali s námietkou sťažovateľa proti určenému tlmočníkovi, potvrdzuje aj konštatovanie z rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Szaz 22/2012: *«Po ustanovení tlmočníka jazyka perzského (Ing. Z. M.) navrhovateľ vzniesol voči nemu námietky ktoré spočívali v tom, že ide o totožného tlmočníka, ktorý tlmočil pohovor u odporcu a ktorého odporca v konaní ustanovil, že komunikácia s ním počas administratívneho konania bola komplikovaná a že tlmočník je „silný moslim“ v dôsledku čoho mal problém so zmenou náboženstva navrhovateľa. Súd zo spisu odporcu zistil, že vstupný pohovor u odporcu tlmočil tento tlmočník, pričom zo záznamu z pohovoru vyplýva, že navrhovateľ mu dobre rozumel a že prítomnosť tlmočníka nebola na prekážku vyjadrovať sa navrhovateľovi k dôvodom svojej žiadosti o azyl. Na dopyt súdu tlmočník uviedol, že okrem tlmočenia obsahu vstupného pohovoru s navrhovateľom nehovoril o žiadnych súkromných záležitostiach. Nad rámec tlmočenia navrhovateľovi uviedol iba to, kde pracuje a aj to iba v súvislosti s jeho ochotou pomôcť navrhovateľovi v odborných stavebných veciach, týkajúcich sa navrhovateľa. Pretože na základe takto zistených skutočností súd nedospel k záveru o nedôvodnosti námietok navrhovateľa voči ustanovenému tlmočníkovi, námietkam navrhovateľa vyhláseným uznesením nevyhovel.»*

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že jednou zo zásad, ktoré precizuje spravodlivé súdne konanie vyjadrené v čl. 46 ústavy, je aj „právo na tlmočníka“ upravené v čl. 47 ods. 4 ústavy. V súvislosti s výkladom obsahu tohto článku v zmysle judikatúry ústavného súdu je kľúčové, že neopomenuteľným predpokladom (podmienkou) uplatnenia ústavou garantovaného práva na tlmočníka (čl. 47 ods. 4 ústavy), ktorý zodpovedá jeho účelu, je vyhlásenie účastníka príslušného konania, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie

vedie. *Per analogiam* možno v tejto súvislosti poukázať na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej pomoc tlmočníka musí obvinenému umožniť zoznámiť sa s tým, z čoho je obvinený, a obhajovať sa proti obvineniu, zvlášť predniesť súdu svoju verziu udalostí (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kamasinski v. Rakúsko z 19. decembra 1989, séria A č. 168, § 74.)

Z odôvodnenia najvyššieho súdu vyplýva, že sa dostatočne zaoberal námietkami sťažovateľa a jeho rozhodnutie je konformné s ustanoveniami ústavy, ostatnými prameňmi práva a v neposlednom rade je jeho rozhodnutie správne aj s prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa obsahu práva na tlmočníka.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že namietaným rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv podľa ústavy a podľa dohovoru, dohovoru o postavení utečencov a listiny, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde jeho sťažnosť odmietol.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch na ochranu ústavnosti uplatnených sťažovateľom už nemal dôvod rozhodovať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2013